

Asia: VN/14717/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Edustaako vastaaja

Kuntaa

Voitte kirjoittaa lausuntonne palkkatukea koskien alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esityksen mukaan työvoimaviranomainen ei voisi enää myöntää palkkatukea kunnalle tai kuntayhtymälle ammatillisen osaamisen parantamiseen, vaan ainoastaan alentuneesti työkykyisen henkilön tai 60 vuotta täyttäneen pitkään työttömänä olleen henkilön palkkaamiseen. Muutos vähentäisi merkittävästi kunnille myönnettävää palkkatukea, koska hallituksen esityksen mukaan: ”kohderyhmärajaus poissulkisi edellä kuvatulla tarkastelujaksolla noin 69 % kunnissa ja kuntayhtymissä aloitetuista palkkatukijaksoista.” Muutoksella haetaan palkkatuen kohdentumista enenevässä määrin yrityksille ja kolmannelle sektorille. Lisäksi muutoksella perustellaan rahoituksen vähentämistä valtakunnallisesti 37 miljoonalla eurolla.

Muutoksella tulee alkuvaiheessa olemaan jonkin verran työllisyyttä heikentäviä vaikutuksia. Osa aiemmin kuntiin työllistetyistä löytää työtä nopeasti tai pidemmällä aikavälillä yrityksistä tai kolmannelta sektorilta. Parhaimmillaan tämä luo edellytyksiä vaikuttavammalle työllistämiselle pitkällä aikavälillä, vähentää rakennetyöttömyyttä ja siitä aiheutuvia kustannuksia. Lyhyellä aikavälillä heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien osalta muutos lisää riskiä työttömyyden pitkittymisestä ja sen aiheuttamista taloudellisista, sosiaalisista ja terveydellisistä seurauksista. Tämä saattaa lisätä myös sosiaali- ja terveystalouden kysyntää ja kustannuspainetta.

Heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien saamiseen työmarkkinoille tarvitaan jatkossa kuntiin työllistämisen sijaan uusia malleja, mm. uutta matalan kynnyksen palvelua. Osa kunnista on onnistunut nykyisilläkin rajoituksilla palkkatuen avulla rakentamaan vaikuttavia polkuja työllistymiseen ja lisäämään työvaltaista oppimista. Ammatillisen osaamisen parantamiseen perustuvan palkkatuen käytön poistuminen kunnilta ja kuntayhtymiltä leikkaa käytännössä ison osan

kuntien vaikuttavan palkkatuen käytön mahdollisuuksista. Lisäksi kuntayhtymärajaus tarkoittaa myös mm. oppilaitosten päätymistä eriarvoiseen asemaan muutoksessa.

Nyt esitetyn muutoksen lisäksi aiemmat muutokset ja muutosesitykset mm. työttömyysturvalain muutosesitys (HE 13/2024 vp), jonka myötä palkkatuettu työ ei jatkossa pääsääntöisesti kerryttäisi palkansaajan työssäoloehdot, luovat painetta kuntien työttömyysturvakustannusten kasvamiseen. Nykyisten työllisyydenhoidon keinojen sijaan työvoimaviranomaisten tuleekin kiireesti löytää uusia keinoja tehokkaasti edistää aiemmin kuntiin työllistettyjen työllistymistä yrityksiin ja kolmannelle sektorille yhdessä muiden viranomaisten sekä toimijoiden kanssa.

Nykyisiä malleja vaikuttavampien keinojen löytäminen on tavoitteena erinomainen pidemmällä aikajänteellä. Laajojen muutosten kohdentuminen samaan ajanjaksoon saattaa kuitenkin aiheuttaa laajasti haasteita työllisyyden ja työttömyysturvakustannusten hallinnassa. Sen vuoksi olisi toivottavaa muutosten porrastaminen, jonkinlainen siirtymävaihe ja siinä tietty harkinnan mahdollisuus. Tämä huomioisi paremmin alueelliset ja kuntakohtaiset erot ja antaisi lisää aikaa sopeuttamiselle. Lisäksi palveluiden rahoituksen leikkaamiseen vaihtoehdoksi tulisi uusille työvoimaviranomaisille tarjota myös palvelurahoitukseen kannustin vaikuttavien työvoimapalveluiden kehittämiseksi.

Voitte kirjoittaa lausuntonne valmiuslakia koskien alla olevaan tekstikenttään

-

Niemelä Teemu

Rauman kaupunki - Lausunto valmisteltu yhdessä Etelä-Satakunnan työllisyysalueen kuntien kanssa (Rauma, Eura, Eurajoki, Huittinen ja Säskylä).